

© Læknablaðið

Læknablaðið áskilur sér rétt til að birta og geyma efni blaðsins á rafrænu formi, svo sem á netinu. Blað þetta má eigi afrita með neinum hætti, hvorki að hluta né í heild, án leyfis.

Fræðigreinar Læknablaðsins eru skráðar (höfundar, greinarheiti og útdrættir) í eftirtalda gagnagrunna: Medline (National Library of Medicine), Science Citation Index (SciSearch), Journal Citation Reports/Science Edition, Scopus og HirsLuna, gagnagrunn Landspítala.

The scientific contents of the Icelandic Medical Journal are indexed and abstracted in Medline (National Library of Medicine), Science Citation Index (SciSearch), Journal Citation Reports/Science Edition and Scopus.

ISSN: 0023-7213

Menning og meinsemdir

Um miðja síðustu öld var ákveðið að reisa í Skálholti nýja kirkju á sama grunni og eldri kirkjur staðarins höfðu áður staðið á. Ákvörðunin krafðist viðamikillar fornleifarannsóknar sem stóð í fjögur sumur. Hróflað var við gröfum. Því var kallaður til Jón Steffensen prófessor, helsti sérfræðingur landsins í fornum mannabeinum. Jón dvaldi langdvölum í Skálholti við mælingu grafa og upptöku beina og er myndin tekin af Jóni við þá iðju sumarið 1955. Jón er klæddur hlífðargalla og hönskum frá Vinnufatagerð Íslands (VÍR). Hann situr á trékassa fyrir framan opna lík-kistuna. Honum á vinstri hönd er önnur lokuð. Í moldinni á milli fóta liggur múrskelidín.

Í líkskurðarstofu læknadeildar í kjallara Háskólans var moldin dustuð af beininum og þau mæld. Eftir mánuð voru beinin mæld á nýjan leik og enn og aftur þremur til fimm mánuðum síðar. Á grundvelli mælinganna, fyrri rannsóknna Jóns og ýmissa sögulegra heimilda var mögulegt að fræðast um aldur, kyn, stærð, útlit og sjúkdóma Skálhylltinga. Af „tyggingarfærum“ var sýnilegt að Skálhylltingar hefðu ekki, frekar en aðrir landsmenn, notað tannstöngla. Með samanburði við háralitastiga Fischer-Sallers greindi Jón 16 hárliti af 30 mögulegum sem allir eru algengir meðal núlifandi Íslendinga. Skálhylltingar voru rauðhærðir, bjarthærðir, ljósskolhærðir, skolhærðir, dökkskolhærðir og dökkhærðir en enginn var svarthærður.

Framlag Jóns til sögu þjóðarinnar er mikilvert. Viðfangsefnið voru fjölbreytt og með læknisfræðilegri

Læknablaðið hefur fengið Önnu Þorbjörgu Þorgrímsdóttur til liðs við sig til að velja og skrifa um kápu myndir á 104. árgangi blaðsins í tilefni 100 ára afmælis Læknafélags Íslands. Myndirnar tengjast þeim efnum sem eru í brennidepli afmælisgreina hvers tölublaðs.

Anna er sagnfræðingur og safnafræðingur og fyrrum stjórnandi Lækningaminjasafnsins.

þekkingu var lagður traustur grunnur að sjúkdómasögu þjóðarinnar. Úrval fræðigreina Jóns kom út árið 1975 undir heitinu Menning og meinsemdir. Ritgerðasafn um mótunarsögu íslenskrar þjóðar og baráttu hennar við hungur og sóttir. Helgi Skúli Kjartansson sagði í ritdómi Jón vera „meðal ágætustu brautryðjenda sagnfræðirannsóknna á Íslandi eftir stríð, framlag hans mikið að vöxtum og á köflum glæsilegt.“ Hins vegar eru margar rannsóknir Jóns „glíma við ófullnægjandi heimildir, jafnvægisæfing á landamærum hins uppgötvanlega, svo að niðurstöður verða spennandi fremur en óyggjandi.“

Myndina tók Magnús Már Lárússon guðfræðiprófessor og síðar rektor Háskóla Íslands.

Myndin er varðveitt í Ljósmyndasafni Reykjavíkur.

Formenn sérgreinafélaga mættir til leiks hjá LÍ í Hlíðasmára að fara yfir farinn veg og framtíðina.

Starfsdagur stjórnar Læknafélags Íslands

Stjórn Læknafélags Íslands hélt starfsdag 6. apríl síðastliðinn og fundaði með formönnum nýju aðildarfélaganna: Félags íslenskra heimilislækna, Læknafélags Reykjavíkur, Félags sjúkrahús-lækna og Félags almennra lækna. Til seinni hluta fundarins var boðið formönnum sérgreinafélaga.

Meðal umræðuefna á starfsdeginum var samstarf LÍ og aðildarfélaganna og sérgreinafélaganna til að efla faglega og stéttarlega vitund. Reifuð voru áform um að gera skoðanakönnun meðal félagsmanna um stöðu lækna, kjör, vinnuáðstæður, líðan og stefnumótandi mál. Þá var rætt hvort halda ætti landsfund lækna og ræða mótun heilbrigðisstefnu til framtíðar. Þessar hugmyndir fengu góðan hljómgrunn á starfsdeginum.

Kynnt var sérstaklega og rædd staða framhaldsnáms lækna sérfræðilæknisveitinga hér á landi. ESA (European Free Trade Association Surveillance Authority) er að vinna úr kærumáli sem barst vegna sérfræðileysisveitinga á Íslandi. Hefur ESA í framhaldi af því gefið út álit um að óheimilt sé að veita sérfræðileifyi á Íslandi sem gildir á EES nema í heimilislækningum og geðlækningum. Þessi alvarlega staða á sér langa sögu og má endurskoða og endurbæta margt í þessu sambandi. Stjórn FAL hefur ásamt stjórn LÍ unnið að greiningu vandans og lausn á málinu, meðal annars fundað með heilbrigðisráðherra og landlækni til að kynna hugmyndir um hvernig hægt sé bregðast við þessari stöðu.